TÜRK MAMLEKETTERDİN PARLAMENTTİK ASSAMBLEYASI

TürkPAnın AYLANA-CHÖYRÖ, TABIGIY RESURSTAR JANA SALAMATTIKTI SAKTOO BOYUNCHA KOMISSIYASYNYN

TOGUZUNCHU JYYYNY

2024-jyldyn 27- maiy

Onlain

SUNUSHTAMALAR

"TürkPAga MÜCHÖ MAMLEKETTERDE MEDITSINALYK TASHTANDYLARDY BASHKARUU"

Parlamenttik assamblea:

Meditsinalyk tashtandylardy TürkPAga mүchө mamlekettердin salamattyk saktoo sistemasyna olуttuu korkunuchtarga alyp kelishi mүmkүn bolgon negizgi globaldyk ekologiyalyk problemalardyn biri ekendigin **eske aluu menen**;

TürkPA regionunda salamattyk saktoo sistemasyn өnүktүrүүnүn maanilүү faktoru katary meditsinalyk tashtandylard bashkaruuny jakshyrtuuny **basa belgilep;**

Meditsinalyk, ooruchanalyk jana kooptuu kaldyktardy tuura bashkaruu aylana-chөyrөgө jana salamattykty saktoo sistemasyna bolgon tobokeldiktерdi aldyn aluu jana azaytuu үchүn chon **mүmkүnchүlүk ekenin belgilep**;

TürkPAga mүchө mamlekettердin ulуttuk salamattykty saktoo mekemelerdin jetishkendiktерin konsolidatsiyaloo boyunchа arakettерdi **kubattoo menen**;

ТүркПАга мүчө мамлекеттерде медициналык таштандыларды башкаруу боюнча маселенин негизги аспектилерине багытталган иш чаралардын бардык түрлөрүн **колдоо;**

Зыянды азайтуучу жана мүмкүн болуучу тобокелдиктерди азайтуучу медициналык таштандыларды натыйжалуу башкаруунун эффективдүүсүн **түшүнүү менен**;

ТүркПАга мүчө мамлекеттер кошулган жана кабыл алган медициналык таштандыларды башкаруу боюнча эл аралык конвенцияларды жана мыйзамдарды **эске алуу менен;**

Медициналык таштандыларды башкарууну ТүркПА регионун саламаттык сактоо системасын өнүктүрүүнүн маанилүү фактору катары **кароо**;

1989-жылдын 22-мартында кабыл алынган Кооптуу таштандылар чек ара аркылуу ташууну жана аларды жок кылууну контролдоо боюнча Базель конвенциясына жана 2001-жылдын 22-майында кабыл алынган Туруктуу органикалык булгануунун (ТОР) зыяндуу таасиринен адамдын ден соолугун жана айлана-чөйрөнү коргоо боюнча Стокгольм конвенциясына **басым жасоо менен;**

Эл аралык жана аймактык уюмдар менен кызматташуу аркылуу саламаттыкты сактоо жана медициналык жардам көрсөтүү жаатында мүчө парламенттердин кызматташуусун **белгилеп;**

ТүркПАга мүчө мамлекеттердин парламенттерине төмөнкүлөрдү **сунуштайт:**

a) мүчө мамлекеттердин улуттук мыйзамдарын шайкеш келтирүү жана жакындатуу менен медициналык калдыктар менен иштөө боюнча укуктук базаны өркүндөтүү;

b) таштандыларды натыйжалуу жана экологияга азыраак зыян келтирүүгө катуураак жана көңүл буруу менен ченемдик укуктук актыларга ылайык бөлүштүрүү боюнча аракеттерди көрүү;

c) саламаттык сактоонун региондук тармагын чыңдоого багытталган түрк мамлекеттеринин медициналык калдыктарды башкаруу системасынын инновациялык моделин иштеп чыгуу;

d) медициналык таштандылар менен иштөөгө байланыштуу ден соолукту, коопсуздукту жана айлана-чөйрөнү коргоо маселелери боюнча

маалымдуулукту жогорулатуу үчүн билим берүү программаларын жана окутуу мүмкүнчүлүктөрүн уюштуруу жана билим берүү, окутуу жана туура жол менен кызматкерлердин коопсуздугун камсыз кылуу;

e) оорулардын азайышы жана айлана-чөйрөнүн булганышынын азайышы үчүн жакшыртылган саясатты жана жол-жоболорду ишке ашыруу;

f) тиешелүү тармактарда ТүркПАга мүчө мамлекеттердин ортосундагы мүмкүн болгон кызматташтыктын багыттарынын перспективасын кароо;

g) медициналык мекемелер үчүн так көрсөтмөлөрдү түзүү аркылуу таштандыларды башкаруу көйгөйлөрүн көңүл борборунда кармоо;

h) материалдарды жана бир жолу колдонулуучу жабдууларды пайдаланууну жөнгө салуу жолу менен пайда болгон таштандылардын санын азайтуу, медициналык таштандыларды башкарууну жана иштетүүнү өркүндөтүү;

i) айлана-чөйрөнүн булганышын азайтуу үчүн медициналык мекемелер таштандыларды чыгарууда жаңы технологияларды колдонуу.